

राज्य सरोवर संवर्धन योजनेतर्गत
नागोठणे, ता. रोहा, जिल्हा रायगड
येथील मशिदी तलावास प्रशासकीय
मान्यता व निधी वितरित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

पर्यावरण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: रासयो-२०१९/प्र.क्र.७७/तां.क.२

नवीन प्रशासन भवन, १५ वा मजला, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मादाम कामा मार्ग, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक : ०७ मार्च, २०१९.

वाचा :-

- १) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद रायगड, यांचे पत्र क्र. रजिप/ग्रापापु/प्रशा-२/२६६९८ दिनांक १३.१०.२०१७
- २) दिनांक ०६.०३.२०१९ रोजीच्या सुकाणू समितीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.

प्रस्तावना-

राज्यातील तलाव, सरोवरे व मोठे जलाशय यांचे पर्यावरणीयदृष्ट्या संवर्धन करण्यासाठी राज्य शासनाने राज्य योजनेतर्गत राज्य सरोवर संवर्धन योजना सन २००६-०७ या आर्थिक वर्षापासून सुरु केली आहे. या योजनेतर्गत सर्वसाधारणपणे खालील कामांचा समावेश होतो.

१. तलावाच्या पाण्याचे प्रदूषण करणारे खोत निश्चित करून प्रदूषण रोखण्यासाठी उपाययोजना करणे.
२. तलावात सावलेला आवश्यक घातक व ऑर्गेनीक गाळ काढणे.
३. तलावाची गुणवत्ता टिकविण्यासाठी,
  - अ. तलावातील अनावश्यक व उपद्रवी वनस्पती नष्ट करून त्यांची वाढ नियंत्रणात आणण्यासाठी उपाययोजना करणे.
  - ब. तलावातील जैविक प्रक्रियेव्वारे तलावातील पाण्याची गुणवत्ता सुधारणे.
  - क. किनारा सौंदर्यीकरण, हरित पटटा विकसित करणे, कुंपण घालणे, मनोरंजनासाठी बालोद्यान, नौकाविहार, कमी किंमतीची स्वच्छतागृहे इ.
४. जनसहभाग व जनजागृतीसाठी कार्यक्रम तर्सेच प्रदूषण रोखण्यासाठी स्थानिक परिस्थितीनुसार करावयाच्या उपाययोजना.

या योजनेतर्गत सन २०१८-१९ या आर्थिक वर्षात जिल्हा परिषद, रायगड यांच्यामार्फत सादर नागोठणे, ता. रोहा, जिल्हा रायगड येथील मशिदी तलावाचा प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यता व प्रथम हफ्त्यापोटी निधी मुक्त करण्याचे शासन विचाराधीन होते. त्या अनुषंगाने शासन पुढील निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :

१. राज्य सरोवर संवर्धन योजनेतर्गत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, रायगड मार्फत सादर श्रींगार तलावाचे पर्यावरणीयदृष्ट्या संवर्धनासाठी सविस्तर प्रकल्प अहवालानुसार सोबत जोडलेल्या “प्रपत्र अ” मध्ये नमूद केलेली कामे पूर्ण करण्यासाठी एकूण रुपये ८९६४९७४/- (रुपये ऐक्याएऱ्शी लक्ष चौंसष्ठ हजार एकशे चौं-याहत्तर फक्त) इतक्या रकमेस खालील अटी व सोबत जोडलेल्या “प्रपत्र -ब” मधील अटींच्या अधीन राहून प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे. सदर मंजूर एकूण रकमेपैकी ९०% हिस्सा म्हणून राज्य शासन व ९० % हिस्सा म्हणून ग्रामपंचायत निधी उपलब्ध करून देईल. सदर योजनेचा वित्तीय आकृतीबंध पुढीलप्रमाणे राहील.

अ.क्र	हिस्सा	मंजूर निधी रुपये	अक्षरी मंजूर निधी
१	९०% राज्य हिस्सा	७३,४७,७५७/-	रुपये त्र्याहत्तर लक्ष सत्तेचाळीस हजार) (सातशे सत्तावन्न फक्त
२	१०% ग्राम पंचायत हिस्सा	८,१६,४१७/-	(रु. आठ लक्ष सोळा हजार चारशे सतरा फक्त)
	एकूण	८१,६४,१७४/-	(रुपये ऐक्यांशी लक्ष चौंसष्ठ हजार एकशे चौयाहत्तर फक्त-)

अ. सविस्तर अहवालात नमूद केल्यानुसार तलाव पाण्याचे प्रदूषण होत असलेल्या पाणलोट क्षेत्रातील अनधिकृत वाहती प्रथमत: हटवून तदनंतरच इतर कामे राबविण्यात यावी

ब. एकूण मंजूर निधीपैकी ग्रामपंचायत हिस्सा हा राज्य शासनामार्फत निर्गमित केलेल्या शश्याच्या १०% याप्रमाणे प्रथमत: बँक खात्यात जमा करण्यात यावा.

क. उत्सवांच्या कालावधीत निर्माल्य वा मूर्त्याचे विसर्जन वा तत्सम बाबींमुळे तलावातील पाण्याचे प्रदूषण होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.

२. राज्य सरोवर संवर्धन योजनेंतर्गत नागोठणे ता. रोहा, जिल्हा रायगड येथील मशिदी तलावाचे पर्यावरणीयदृष्ट्या संवर्धन करण्यासाठी राज्य हिश्यापोटी देय एकूण रुपये ७३,४७,७५७/- (रुपये त्र्याहत्तर लक्ष सत्तेचाळीस हजार सातशे सत्तावन्न फक्त) पैकी प्रथम हप्त्यापोटी म्हणून ३६,७४,०००/- (रुपये छत्तीस लक्ष चौ-याहत्तर हजार फक्त) एवढी रक्कम मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, रायगड यांना वितरित करण्यास शासन निर्णयातील “प्रपत्र -ब” मधील सर्व मार्गदर्शक तत्त्वे, अटी व शर्तीच्या अधीन राहून या शासन निर्णयाव्दारे मान्यता देण्यात येत आहे.

३. यासाठी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, रायगड (Chief Executive Officer, Raigad) यांचे नांवे रुपये ३६,७४,०००/- (रुपये छत्तीस लक्ष चौ-याहत्तर हजार फक्त) एवढया रकमेचा धनादेश काढण्यात यावा.

४. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, रायगड यांना अदा करावयाची रुपये ३६,७४,०००/- (रुपये छत्तीस लक्ष चौ-याहत्तर हजार फक्त) इतकी रक्कम अधिदान व लेखाधिकारी यांच्यामार्फत कोषागारातून काढून मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, रायगड यांना अदा करण्यासाठी आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून श्रीम. शिल्पा चं. शिर्के, कार्यासन अधिकारी, पर्यावरण विभाग व नियंत्रक अधिकारी म्हणून श्री. सु. कि. निकम, उप सचिव, पर्यावरण विभाग, मंत्रालय यांना घोषित करण्यात येत आहे. त्यांनी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, रायगड यांना रुपये ३६,७४,०००/- (रुपये छत्तीस लक्ष चौ-याहत्तर हजार फक्त) अधिदान व लेखाधिकारी कार्यालय, मुंबई येथून स्वतंत्र धनादेशाव्दारे वितरित करण्याची कार्यवाही करावी.

५. सदर प्रयोजनार्थ होणारा खर्च हा मागणी क्र. यू-४, ३४३५ परिस्थितिकी व पर्यावरण ०४, प्रदूषण प्रतिबंध व नियंत्रण, १०३, वायू व जल प्रदूषण प्रतिबंध, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना -राज्य योजनांतर्गत योजना, (०२), पर्यावरण प्रतिबंध, (०२) (०७), राष्ट्रीय सरोवर संवर्धन योजना (३४३५ ०१८२), ३१, सहाय्यक अनुदाने (वेतनेतर)” या मुख्य- लेखाशिर्षाखाली सन २०१८-१९ या वर्षात अर्थसंकल्पित रु. २५ कोटी मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा व त्याच लेखाशिर्षाखाली वर्गीकृत करण्यात यावा

६. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक क्रमांक अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३, दिनांक १८ एप्रिल, २०१७ मधील परिच्छेद क्र.७ ते १८ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे. तसेच प्रमाणित करण्यात येते की,

दिनांक १८ एप्रिल, २०१७ रोजीच्या शासन निर्णयातील परिशिष्टातील अनु.क्र. ३ व ८मधील अटींची पूर्तता होत आहे.

६अ) तसेच सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक क्रमांक अर्थसं -२०१७/प्र.क्र.९४/अर्थ-३, दिनांक ३० जून, २०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. याशिवाय, वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक क्र.संकीर्ण-२०१६/प्र.क्र.३१/कोषा.प्रशा.५, दि.१० मे, २०१६ अन्वये खालील बाबींची पूर्तता होत आहे.

१. विभागास प्रदान वित्तीय अधिकार, सदर प्रस्तावास नियोजन विभागाची मान्यता घेण्यात आलेली आहे.

२. मौजे नागोठणे ता. रोहा जि. रायगड येथील श्रींगार तलावाच्या प्रस्तावासाठी एकूण रूपये ८१,६४,१७४/- एवढया निधीमधील राज्य हिस्सा रूपये ७३,४७,७५७/- (रूपये त्र्याहत्तर लक्ष सत्तेचाळीस हजार सातशे सत्तावन्न फक्त) असून राज्य हिश्यामधील रूपये ३६,७४,०००/- (रूपये छत्तीस लक्ष चौ-याहत्तर हजार फक्त) इतका निधी प्रथम हप्त्यापोटी प्रस्तुत शासन निर्णयाद्वारे मंजूर करण्यात येत आहे.

३. सदर तलावास मागील तीन महिन्यात कोणताही निधी मुक्त करण्यात आलेला नाही.

४. “मागणी क्र.यु-४, ३४३५-परिस्थितिकी व पर्यावरण, ०४, प्रदूषण प्रतिबंध व नियंत्रण, १०३, वायू व जल प्रदूषण प्रतिबंध, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना-राज्य योजनांतर्गत योजना, (०२) पर्यावरण प्रतिबंध (०२) (०७), राष्ट्रीय सरोवर संवर्धन योजना (३४३५ ०१८२), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर)”या मुख्य लेखाशिर्षाखाली कोणतेही संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही.

८. उपरोक्त शासन निर्णयामध्ये वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१८/ प्र.क्र.६९/अर्थ-३, दि. २ एप्रिल, २०१८ अन्वये ३१ वेतनेतर सहायक अनुदाने या बाबी खालील खर्च करण्यास विभागास अधिकार प्राप्त झाले असून सदर परिपत्रकातील नमूद अटींची पूर्तता करण्यात आली आहे. मूळ शासन निर्णयातील मुद्दा क्र. ७ नंतर खालील अटींचा समवेश करण्यात आला आहे :-

९. वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१८/प्र.क्र.६९/अर्थ-३, दि. २ एप्रिल, २०१८ सोबत जोडलेल्या परिशिष्टातील अनुक्रमांक १,२,३,५,६,७ या प्रकरणी लागू नाही. तसेच सदर परिशिष्टातील अनुक्रमांक ४ बाबत नमूद करण्यात येते की नियोजन व वित्त विभागाची सहमती घेण्यात आली आहे.

१०. वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१८/प्र.क्र.६९/अर्थ-३, दि. २ एप्रिल, २०१८ च्या परिपत्रकासोबत दि. २ एप्रिल, २०१८ रोजीच्या परिपत्रकासोबतच्या परिशिष्टातील अ.क्र.८ तपासणी सूचीमधील अनुक्रमांक १, २, ४ मध्ये नमूद करण्यात आलेल्या अटींची पूर्तता होत आहे. तसेच तपासणी सूचीमधील अनुक्रमांक ३ व अनुक्रमांक ५ ते १० या प्रकरणी लागू नाही.

११. ग्रामपंचायत नागोठणे, ता.रोहा, जि. रायगड यांच्याकडून पर्यावरण विभागास कोणतेही येणे बाकी नाही.

१२. तसेच उपरोक्त शासन निर्णयाच्या “अ” मधील परिच्छेदातील ६, ७, ८, ९ या बाबी लागू नाहीत.

१३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०३०७१९०९३९३२०४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षंकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने.

(शु. द. आहेर),
उप सचिव, पर्यावरण विभाग
महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन

२. मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव
३. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र १/२, मंबई/ नागपूर.
४. जिल्हाधिकारी, जिल्हा कार्यालय, रत्नागिरी
५. आयुक्त तथा संचालक नगरपरिषद संचालनालय, मुंबई.
६. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, रत्नागिरी
७. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
८. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
९. मा.मंत्री, पर्यावरण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
१०. मा.राज्यमंत्री, पर्यावरण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
११. प्रधान सचिव, पर्यावरण विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
१२. प्रधान सचिव, ग्राम विकास विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
१३. वित्त विभाग (कार्यासन क्रमांक व्यय-१६/अर्थसंकल्प-७), मंत्रालय, मुंबई.
१४. नियोजन विभाग, कार्यासन क्र.१४७२, मंत्रालय, मुंबई.
१५. रोखशाखा, पर्यावरण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१६. निवडनस्ती.

शासन निर्णय क्र.रासयो-२०१९/प्र.क्र.७७/तां.क.२, दिनांक ०७ मार्च, २०१९ सोबतचे सहपत्र
प्रपत्र अ
राज्य सरोवर संवर्धन योजनेतर्गत मौजे नागोठणे, ता. रोहा, जि. रायगड हड्डीतील मशिदी तलावाच्या
संवर्धन कामांसाठीच्या अटी व शर्ती

Sr. No.	Item	Amount proposed (Rs. In Rupees)
A	Core Work	
1.	Restoring existing water body into a natural wetland	--
	De-silting and de-weeding wherever necessary	--
	Installation/Construction (Channelization of waste water using diver it to near by nalla.)	10,27,620
	• Remediation for removing existing pollutants and weeds from the site	--
	• Biological wetland restoration	4,90,000
2.	Solid waste collection and disposal(Dust bins and Nirmalya Kalash-4-5)	65,450
3.	Public Awareness	5,60,000
	Total Core Work	21,43,070
B	Non-Core Work	
4.	Development of lake as Ecotourism and Environment Education spot	
	• Walkway -1.5 m width	15,00,000
	• Landscaping with native plant varieties	5,00,000
	• Bamboo Machan for bird watching	--
5.	Solar lighting-	7,26,000
6.	Fencing (Barbed wire -7 rows at height 2m & vegetative- 1-1.5m width)	5,50,119
7.	2 Entrance gates-5m x 5m	12,93,681
8.	4-5 stone benches-	34,381
	Total Non-Core work	46,04,181
	Total (A+B)	67,47,251
	1 % Insurance	67,473
	8 % Centages	5,39,780
	12 % GST	8,09,670
	Grand Total	81,64,174

श. द. आहेर
उप सचिव, पर्यावरण विभाग
महाराष्ट्र शासन

शासन निर्णय क्र. रासयो-२०१९/प्र.क्र.७७/तां.क.२, दिनांक ०७ मार्च, २०१९ सोबतचे प्रपत्र
“प्रपत्र-ब”

राज्य सरोवर संवर्धन योजनेतर्गत मौजे नागोठणे, ता.रोहा, जि.रायगड हृदीतील मशिदी तलावाच्या
संवर्धन कामांसाठीच्या अटी व शर्ती

- प्रपत्र -अ” मधील नमूद कामांना प्रथमत: तांत्रिक मंजूरी प्राप्त करून घेण्यात यावी. योजनेच्या प्रत्येक टप्प्यात हाती घेण्यात येणा-या कामाचे मंजूर तांत्रिक आराखडे, अंदाजपत्रके, नकाशे, संकल्पचित्रे इ. शासनाकडे काम सुरु करण्यापूर्वी सादर करणे बंधनकारक असेल. शासनास उपरोक्त माहिती सादर केल्यानंतरच कामे सुरु करण्यात यावीत. हाती घेण्यात यावयाच्या (“प्रपत्र-अ” मधील नमूद कामे) कामासंबंधित तलावाच्या सद्यस्थितीची छायाचित्रे घेण्यात यावी. तसेच हीडीओ रेकॉर्डिंग करण्यात यावे. कामांच्या प्रगतीनुसार दर दोन महिन्यांनी याप्रकारे छायाचित्रण करण्यात यावे.
- तलाव संवर्धन क्षेत्रात तज्ज व कामाचा अनुभव असलेली तसेच “प्रपत्र-अ” नुसार मंजूर खर्चाच्या बाबी संबंधीत तज्ज व पुरेसे तांत्रिक मनुष्यबळ असलेली संस्था /शासकीय प्राधिकरण/मंडळ यांची प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार संस्था म्हणून मुख्य कार्यकारी अधिकारी, रायगड विहित पद्धतीने नियुक्ती करावी. ही संस्था “प्रपत्र-अ” नुसार मंजूर खर्चाच्या बाबींचे स्थानिक डी. एस. आर. प्रमाणे खर्चाचे अंदाज, कामाचे आराखडे तयार करणे व तपासणे कामाची गुणवत्ता राखणे, सर्व कामे विहित कालमर्यादेत पूर्ण करणे याबाबत वेळोवेळी समन्वय करेल. ग्रामपंचायतीने प्रकल्पासाठी तांत्रिक मनुष्यबळ तयार होण्यासाठी या संस्थेचा उपयोग करावा.
- शासनाने वितरित केलेल्या निधीच्या विहित प्रमाणात ग्रामपंचायत/मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, रायगड यांनी त्यांचा अनुज्ञेय हिस्सा खात्यात जमा करावा. सदर हिस्सा प्रकल्पावर खर्च केल्याशिवाय तसेच, प्रकल्पांतर्गत होणा-या कामांचे गुणवत्ता लेखापरिक्षण केल्याशिवाय पुढील हप्ता मुक्त करण्यात येणार नाही.
- कामे विहित कालावधीत पूर्ण करण्याची व कामाची गुणवत्ता राखण्याची संपूर्ण जबाबदारी ही मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, रायगड यांची असेल. सदर प्रकल्पाच्या कामासाठी लागणारा निधी खर्च करताना मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, रायगड यांच्या देखरेखेखाली करण्यात यावा.
- प्रकल्पाची यथायोग्य अंमलबजावणी होण्याच्या दृष्टीकोनातून प्रकल्प अंमलबजावणी समितीची मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, रायगड यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापना करण्यात यावी. या समितीत ग्रामपंचायतीतील संबंधित अधिकारी, कर्मचारी, पर्यावरण विषयक तज्ज, उपरोक्त प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार संस्थेचे प्रतिनिधी यांच्यासह ग्रामपंचायतीस आवश्यक वाटतील अशा प्रतिनिधींचा समावेश करण्यात यावा. ही समिती प्रकल्पांतर्गत होत असलेल्या सर्व कामकाजाचे सनियंत्रण करेल व कामांच्या गुणवत्तेवर नियंत्रण ठेवेल. सदर समितीची आढावा बैठक दर महिन्याला अयोजित करण्यात यावी.
- प्रकल्प पूर्ण झाल्यावरही प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार संस्थेच्या मदतीशिवाय तलावाचे संवर्धन होणे गरजेचे असल्याने योजनेची कामे पूर्ण झाल्यावरही ही समिती बैठका आयोजित करेल. ही समिती भौतिक बाबींची देखभाल, प्रकल्पांपासून मिळणारे उत्पन्न, प्रकल्प संवर्धनासाठी उपाययोजना व खर्च याबाबत आढावा घेत राहील.
- काम पूर्ण झाल्यावर किमान पुढील १० वर्षापर्यंत तलावाची देखभाल व दुरुस्ती ग्रामपंचायतीने स्वखर्चाने करावयाची आहे. तसेच ग्रामपंचायत प्रकल्प अंमलबजावणी समितीचा अहवाल प्रत्येक ६ महिन्यांनी शासनाकडे पाठविण्याची व्यवस्था करेल.

८. तलावाच्या पाण्याची गुणवत्ता चालू महिन्यापासून पुढे प्रत्येक महिन्याला तपासण्यात यावी. पाण्याची गुणवत्ता तपासण्यासाठी या क्षेत्रातील तज्ज प्रयोगशाळेची /संस्थेची /मंडळाची नियुक्ती करण्यात यावी. दर महिन्याचा पाण्याच्या गुणवत्तेचा अहवाल सदर संस्था प्रकल्प सनियंत्रण समितीस व पर्यावरण विभागास दर तीन महिन्यांनी सादर करेल.

९. उपरोक्त मुद्यानुसार केलेल्या कार्यवाही प्रमाणे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, रायगड हे शासनास दर तीन महिन्याला खालील अहवाल सादर करतील.

- अ. मंजूर कामांचा भौतिक प्रगती अहवाल
- ब. पाण्याच्या गुणवत्ता अहवालाच्या प्रती
- क. प्रकल्प सनियंत्रण समितीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.
- ड. खर्चाचे प्रत्येक तिमाहीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र

१०. सदर अहवाल सादर केल्याशिवाय कामाच्या पुढील टप्प्यातील निधी उपलब्ध करून देण्यात येणार नाही. तसेच आर्थिक वर्षाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र वर्ष संपल्यानंतर एप्रिलच्या १० तारखेपर्यंत पर्यावरण विभागास सादर करावे. उपरोक्त मंजूर योजनेसाठी निधी उपलब्धतेनुसार अनुदान मुक्त करण्यात येईल.

११. योजनेतर्गत मंजूर विशिष्ट कामासाठी अदा केलेली वा मान्य केलेली रक्कम त्याच कामासाठी राज्य शासनाने घालून दिलेल्या अटी व शर्ती प्रमाणे व विहित कालमर्यादेत मान्य केलेल्या खर्चाच्या मर्यादेत खर्च करणे आवश्यक आहे. हा निधी इतर दुस-या कोणत्याही कामासाठी वा ग्रामपंचायतीच्या कामासाठी वापरता येणार नाही किंवा वळता करता येणार नाही. विशिष्ट कामासाठी मान्य केलेल्या खर्चपेक्षा जास्त खर्च झाल्यास त्याची जबाबदारी संबंधित मुख्य कार्यकारी अधिकारी व ग्रामपंचायतीची असेल.

१२. या योजनेतर्गत प्राप्त होणारा निधी हा राष्ट्रीयकृत बँकेत स्वतंत्र खाते उघडून त्या अंतर्गत जमा करावा व बँकेत ठेवलेल्या निधीवर मिळणारे व्याज याच निधीत जमा करावे. या निधीच्या उपयोगितेवर नियंत्रण राहण्यासाठी खात्याचे संचालन मुख्य कार्यकारी अधिकारी, रायगड यांच्याव्दारे करण्यात यावे. उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर करतेवेळी बँकेतील या खात्यावर झालेल्या व्यवहाराच्या नोंदी दर्शविणा-या पासबुकाची साक्षंकित प्रत सोबत जोडण्यात यावी.

१३. योजना पूर्ण झाल्यावर या योजनेतर्गत निर्माण झालेल्या मालमत्तेपासून किंवा सोयीसुविधांपासून मिळणारे उत्पन्न हे या योजनेसाठी उघडलेल्या स्वतंत्र बँक खात्यातच जमा करण्यात यावे. या उत्पन्नातून तलाव संवर्धनासाठी अतिरिक्त कामे राज्य शासनाच्या पर्यावरण विभागाच्या अनुमतीने हाती घेता येतील. मात्र तलावाच्या संवर्धनाच्या कामाव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही कामासाठी हा महसूली निधी वापरता येणार नाही.

१४. मंजूर कामे शासन आदेशाच्या दिनांकापासून/धनादेशाच्या दिनांकापासून २४ महिन्यात किंवा तत्पूर्वी पूर्ण करावयाची आहेत.

१५. मंजूर बाबीतील खर्चामध्ये बचत झाल्यास बचत झालेला निधी योजनेतीलच दुस-या उपांगासाठी राज्य शासनाच्या पर्यावरण विभागाच्या परवानगीने वापरता येईल.

१६. राज्य सरोवर संवर्धन योजनेतर्गत निर्माण केलेल्या यंत्रणेच्या देखभाल व दुरुस्तीचा खर्च योजना कार्यान्वित झाल्यानंतर संबंधीत ग्रामपंचायतीने स्वतःच्या निधीतून भागवावयाचा आहे.

१७. योजनेतर्गत खर्च करण्यात येणा-या रकमेचे लेखे प्रचलित लेखा संहितेनुसारच ठेवण्यात यावेत व त्याचे लेखापरिक्षण स्थानिक निधी व लेखापाल यांच्याव्दारे करण्यात यावे व त्याचा अहवाल पर्यावरण

विभागास पाठविण्यात यावा. तसेच प्रत्येक आर्थिक वर्षा अखेर झालेल्या खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र संबंधीत महालेखापाल कार्यालयास पाठविण्याची जबाबदारी ग्रामपंचायतीची राहील.

१८ तलावांच्या कामांच्या प्रगतीच्या अहवालाची तसेच खर्चाच्या विवरणपत्राची पर्यावरण विभागाच्या सक्षम अधिका-यांकडून तपसणी करण्यात येईल व तपासणीच्या वेळी ग्रामपंचायतीने आवश्यक ती सर्व कागदपत्रे उपलब्ध करून देणे बंधनकारक असेल.

१९. संबंधीत ग्रामपंचायतीच्या हृदीतील हॉटेलमधून/लोकवस्तीतून/वाणिज्यिक आस्थापनेतून निघणारे सांडपाणी तलावात जाणार नाही याची जबाबदारी ग्रामपंचायतीची असेल.

२०. योजनेवरील कामासाठी मान्यता प्राप्त झालेल्या रक्कमेपेक्षा अधिक खर्च झालेली रक्कम शासनाकडून उपलब्ध होणार नाही. या कामासाठी शासनाने अदा केलेली रक्कम जर त्या कामावर घालून दिलेल्या विविक्षित वेळेमध्ये खर्च होऊ शकत नसेल तर त्यास राज्य शासनाच्या पर्यावरण विभागाची पूर्वपरवानगी घेणे आवश्यक असेल.

२१. योजनेवरील कामासाठी अदा केलेली रक्कम योग्य रितीने वापरली जात नाही किंवा कामाची योग्य ती प्रगती होत नाही असे शासनाच्या निर्दर्शनास आल्यास शासन कोणत्याही क्षणी अशा कामांची प्रशासकीय मान्यता रद्दबातल करू शकेल.

२२) राज्य शासनाच्या पर्यावरण विभागाच्या परवानगी शिवाय तलावात बोटींगची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येणार नाही. तसेच यांत्रिक बोटींचा वापर तलावात कुठल्याही प्रयोजनासाठी अनुज्ञेय असणार नाही. फक्त पॅडल बोटचा वापर अनुज्ञेय असेल.

२३. तलावात मासेमारी शक्यतो करण्यात येऊ नये. मासेमारी करावयाची झाल्यास फक्त मार्च, एप्रिल व मे या तीन महिन्यांसाठी परवानगी देण्यात यावी. अशावेळी १० इंच व त्यापेक्षा लहान आकाराच्या माशांना पकडण्याची मुभा देण्यात येऊ नये. स्थानिक परिस्थितीनुसार याबाबत प्रकल्प सनियंत्रण समिती वेळोवेळी निर्णय घेईल.

२४. योजनेवरील कामांसाठी राज्य शासनाच्या अनुदाना व्यतिरिक्त शासनाकडून, वित्तीय संस्थांकडून वा आणखी कोणत्याही संस्थांकडून प्राप्त निधी या योजने अंतर्गत खर्च झाल्याचे दर्शविण्यात येऊ नये. (No Overlapping of schemes)

२५. योजनेचे समन्वयन व पर्यवेक्षण करण्यासाठी भेट देणा-या राज्य शासनाच्या अधिका-यांस आवश्यक त्या सर्व प्रशासकीय सुविधा उपलब्ध करून देणे आवश्यक असेल.

२६. योजनेतर्गत शासनाच्या अनुदानातून तयार केलेली मालमत्ता, ज्या कामासाठी निर्माण केली आहे, त्याच कामासाठी वापरणे आवश्यक आहे व त्यासाठी ही मालमत्ता अभिलेखित करणे आवश्यक आहे.

२७. योजनेतर्गत करण्यात येणा-या निरनिराळ्या कामांचे व समन्वयाचे काम राज्यस्तरावरील सनियंत्रण समितीद्वारे करण्यात येते. या समितीने कामाबाबत वेळोवेळी दिलेल्या सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करणे आवश्यक असेल.

२८. योजनेतर्गत ग्रामपंचायतीच्या होणा-या आस्थापनेवरील व लागणा-या मनुष्यबळावरील खर्च संबंधीत स्थानिक स्वराज्य संस्थेद्वारे करण्यात येईल. त्यासाठी या विभागाकडून अनुदान देण्यात येणार नाही.

३९. योजनेंतर्गत तलावातून काढण्यात येणा-या गाळांचे अभिलेख व छायाचित्रांसह पुरावे ग्रामपंचायतीने जतन करावेत. तसेच गाळाच्या विल्हेवाटीची अभिलेखामध्ये नोंद करून ठेवावी.

३०. तलाव संवर्धनाबाबत मंजूर कामांमध्ये तलावातील गाळ काढणे व सिल्ट ट्रॅप लावण्याच्या कामाचा समावेश असल्यास, तलावाच्या गाळ काढण्याच्या कामाबरोबरच तसेच पावसाळ्यापूर्वी सिल्ट ट्रॅप लावण्याचे काम पूर्ण होणे आवश्यक आहे. अन्यथा तलावात पुन्हा गाळ जमा होऊ शकतो.

३१. तलावाच्या कामास सुरवात करण्यापूर्वीची छायाचित्रे विभागास सादर करावीत.

३२. राज्य शासनाने वेळोवेळी घालून दिलेल्या अटींचे व शर्तींचे पालन करणे ग्रामपंचायतीला बंधनकारक राहील.

३३. योजनेंतर्गत किती लोकांना रोजगार उपलब्ध झाला याची नोंद ठेवावी.

३४. योजना कालमर्यादेत पूर्ण करणे बंधनकारक असल्याने योजने करिता कोणतेही एस्कलेशन चार्जस अनुज्ञेय नाहीत.

३५. योजनेंतर्गत मंजूर कामांच्या निविदा हया शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या विहित प्रक्रियेचा अवलंब करून स्विकाराव्यात. तसेच प्रकल्पांतर्गत मंजूर किंमतीपेक्षा जास्त किंमतीच्या निविदा स्विकारण्यात येऊ नयेत.

३६. कॉन्ट्रॅक्टरने विहित वेळेत काम पूर्ण न केल्यास त्यांच्यावर दंड आकारण्याची तरतूद ठेवण्यात यावी.

३७. योजनांतर्गत झालेल्या सर्व खर्चाचा ताळमेळ वेळोवेळी अधिदान व लेखा अधिकारी कार्यालय, मुंबई व तसेच महालेखाकार कार्यालय, मुंबई/ नागपूर यांच्या कार्यालयाशी घालण्याची जबाबदारी संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्थेची असेल.

३८. योजना पूर्ण झाल्यावर भविष्यात तलावाच्या उपयोगाबाबत व वापराबाबत किंवा तलावासंदर्भात कोणतीही नवीन कामे हाती घ्यावयाची झाल्यास त्यास प्रथम राज्य शासनाच्या पर्यावरण विभागाची मान्यता घेण्यात यावी.

३९. तलावाच्या क्षेत्राबाबत, मालकीबाबत, राबविण्यात येणा-या कामाच्या गुणवत्तेबाबत तसेच Surface floting wetland beds बाबत वा इतर संबंधित बाबींबाबत भविष्यात काही न्यायालयीन वा अन्य बाबी उदभवल्यास संबंधित ग्रामपंचायत/ जिल्हा परिषद यांची सर्वस्वी जबाबदार राहील.

शु.द.आहेर
उप सचिव, पर्यावरण विभाग
महाराष्ट्र शासन